

1352
Co.

onal
részére
FIA

aux-ban
angu ellátás,
1542

2

17

10

ZSERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELELET

1923. július 20. Péntek

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 123. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ab 7. — 1923. július 20. Péntek

Kialusznak a kohók, fegyverkezik a világ

— Külpolitikai figyelő —

A fekete gyémántok és rozsdás vasércok hazájában, ahol eddig lihegő embermilliók vaskodtak a természet makacs elemeivel és életet csiholtak a halott kövekből, ahol pity-malattól napestig bugtak a tárnák és mélyöblü kohók tüzes szájából ömlött az olvadt vasérc, hogy azután hasznos szerszámok, ekék és cséplőgépek, mozdonyok és tengeren szálló hajók formálódjanak belőle, a dolgozó élet e nyüzsgő piacán megállott a munka. Ki állította meg? A távirópóznák nap-nap után hozzák a vészes híreket, hogy ma itt, holnap ott akad el a teremtő élet. Ma azt jelentik, hogy kioltották a Krupp-művek kohóit és a Bochumverein megszüntette a munkát az üzemeiben, miáltal huszonhétezer munkás vesztette el a kenyerét. Kár volna időt pazarolni annak megállapítására, ki okozta azt, hogy kialudtak a Krupp-művek hatalmas kohói, ki vette el huszonhétezer német munkás és tudjsten hány német munkásyereket kenyerét? A francia megszállás idézte-e elő a munka megtorpanását, vagy a német passzív rezisztencia inti tétlenségre a feszülő karokat? Ki a hibás, ki a hibás? Nehéz volna ítéletet mondani, mert a vádlottak padján az egész emberiség ül. A francia imperializmus ép oly bűnös, mint a német bele nem nyugvás s az amerikai rezervátság nem kevésbé, mint az angol tapogatózás. A Ruhr-vidékről Európa felé szálló nagy veszedelemet az összes népek hibája idézte fel és csak az összes népek jószándéka teheti ismét jóvá. Ma már nem Németországról, a hatalmi alakulatról van szó, de hatvanmillió szenvedő, vergődő és dolgozni akaró emberről, akiknek kálváriájáról a duisburgi munkások kérvénye festette a tragikus képet, hogy ilyen szenvedéseket még nem látott a világtörténelem.

Ma a mai világhelyzet szignaturája? A végtelenbe nyuló tárgyalások során kijebb lábat-e Európa a Ruhr-ingoványból? E pillanatban még változatlan a helyzet. Az angol jegyzék, amelyet Baldwin annak szánt, hogy kettévágja a gordiusi csomót és erélyes gesztussal megoldás felé vigye az ügyet, az utolsó pillanatban elvesztette a méregfogát, ellaposodott és eggyel szaporította a lankadt kísérletek óriási számát. De ennek a jegyzéknek nem is tartalma a fontos Maga a tény, hogy Anglia önállóan és külön utakon próbálja Németország ügyét szánálni, jelentős lépés a kibontakozás felé. Ma kellett volna átnyújtani a jegyzéket Berlinben, de londoni jelentések szerint valószínű, hogy az átadás egy-két napot késni fog. Ezalatt is igyekeznek még puhítani Páris, mindenesetre kevés reménnyel. Benes, aki a békegalamb olajágával szállott Londonból Párisba, tegnap hirtelen otthagya Poincaré rezidenciáját. A beavatottak azt mondják, nagyon csalódottan és pesszimistikusan távozott a cseh külügyminiszter. Arra a meggyőződésre jutott, hogy ezidőszert teljesen lehetetlen a megértés és közeledés Anglia és Franciaország között.

Amig így továbbfolyik a lelkiismeretlen labdajáték Németországgal, a hatalmak egyre intenzívebben és gyorsabban fegyverkeznek. Csak nemrég keltett kínos szenzációt az angol légi flotta óriási megnövelése, ma Olaszország jelenté be, hogy az események hatása alatt a fegyverkezni kénytelen. Franciaország a Ruhr-politika útján és a németek tökéletes tönkretételével olyan hatalomhoz juthat, amely

komolyan veszélyezteti az olaszok földközi-tengeri pozícióját. Az olasz lapok szerint ez a fegyverkezés nem akar fenyegetés lenni, csak biztosíték arra, hogy az Európára kényszerített francia politikát kellő időben elutasíthassák. Minden egyes állam megtalálja a maga jó módokat arra, hogy egyre több embert tartson fegyverben és egyre jobban halmozza a fegyvereket. Sir F. Maurice angol vezérőrnagy tanumányt közölt az angol és amerikai lapokban, amelyben bebizonyítja, ma, öt évvel a béke megkötése után, sokkal több ember áll fegyverben, mint a háboru kitörésének pillanatában. 1914-ben 3,747.149 katonát tartott Európában és ma négy és félmillió. De ha figyelembe vesszük, hogy a háboruvesztés központi hatalmakat ténylegesen lefegyverezték, úgy a győzők ma másfélmillióval több embert tartanak fegyverben, mint a háboru előtt. Maurice vezérőrnagy statisztikájában a legérdekesebb momentum annak megállapítása, milyen lelkiismeretlenül használják ki a nagyhatalmak és különösen Franciaország az újonnan alakult kis államokat a maguk imperialista céljaira és miként hártják át rájuk a fegyverkezés vér- és pénzaldozatait. Mig az angol és francia hadsereg alig néhányezer emberrel szaporodott, Franciaország vazallus-államainak mindegyike legalább két-háromszorosára emelte fel a hadsereg létszámát. Így állott elő a helyzet, hogy a három nagyhatalom (Anglia, Franciaország, Olaszország) uterek egymillió katonájával szemben a többi Európa hárommillió katonát tart fegyverben és harcra készen, — végeredményben a nagyhatalmak védelmére. Hová vezet ez a lázas fegyverkezés? Hová vezethet egyáltalában a fegyverkezés? Csak háborura és újabb tömeggyilkosságra. Ez a mai versengése az európai hatalmaknak megszólalásig hasonlít az 1914 előtti helyzethez, amelynek ugyszólván szükségszerű következménye volt a háboru. Am ma mégis mögöttünk van az ötesztendő vérontás minden borzalma és tanulsága és mégis vannak látó és felelősséget érző emberek, akik utját akarják állani a közeledő katasztrófának. Talán Anglia les az, aki most haltot kiált az örvény felé haladó Európának és visszarántja a szakadék szélére.

A világhelyzet szignaturája tehát ez: **Kialusznak a kohók és fegyverkeznek a népek.** Nemesok a Ruhr-vidéken, nemesok Németországban akad meg a termelő munka, de mindenütt, ahol végigszántott a háboru halál-ekéje s ahol a felhányt barázdákba még mindig nem akarják elvetni az élet magvait. A gazdasági élet cirkulációja megakadt, irtózatoss folytonos-ághiányok támadtak az emberiség testén, de pótlásukra még mindig nem gondol senki, még mindig nem szervezik a munka hadseregét, amely a műhelyekbe áll és megindítja a mozdulatlan gépeket. Az emberiség még mindig nem dolgozik. Politizál, szomszédjára les és fegyvert szorongat öklében. A dolgozni akarók pedig vándorbotot vesznek kezükbe, mert Európában munka sincs. Európa fegyverkezik és kioltja a kohókat.

Az európai káosz felett pedig ott tornyosul — még nem tudni: fenyegetésül, vagy biztatásul — a lekristályosodó Oroszország a maga sajátos társadalmi és államberendezésével. A Moszkvából érkező hírek, ha megfelelnek a valóságnak, megnyugtatók. A szélsőségek kez-

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára, pályaudvaron és vidéken is, 3 lej
Bukarestben — 3'50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 20 ck
Egy szám — 1'20 ck

denek visszatérni az arany középut egyenlegé s egyre nagyobb koncessziókat tesznek a demokráciát követelő tömegeknek. A megreformált és lehiggadt szovjet ugylátszik elég erőnek érzni magát, hogy szembenézzen a demokráciával. Moszkvából egyébként kedves meghívót küldtek ma a szélrózsa minden irányába. A Szovjetköztársaság központi végrehajtó bizottsága tudomására hozza a világ összes népeinek, hogy megalakult a Szovjetköztársaságok Szövetsége, amelybe belépni és amelyből kilépni bármikor lehet. Nem kételkedünk benne, hogy az invitálás valóban szívöblőjő, de az már fölülte kétséges, vajjon a népek eleget fognak-e tenni a meghívásnak.

Kamel Fahmy herceg meggyilkolása

A szép Maggie Meller, aki nem tudott beleszokni a keleti asszonyok korlátolt életébe

(London, július 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt nagy feltűnést keltett Kamel Fahmy egyiptomi herceg meggyilkolása. A herceg, aki huszonnégy éves fiatal ember volt, nemrég jött Párisból Londonba, feleségével Maggie Mellerrel, a francia főúri társaság ismert tagjával. Egyik legelőkelőbb londoni szállodában nagyszobás lakosztályt nyitattak maguknak. Kisbirtékben volt egy titkár, egy komornyik és egy komorna. A gyilkosság éjjelen Kamel Fahmy herceg, aki kitűnő táncos és kozór hírében állott, egy órákor elhagyta a szállodát és csak három órákor tért vissza. Nemsokára ezután a szálloda vendégei három revolverlövésre lettek figyelmezek. Először a komornyik futott elő. Az elsőemeleti folyosón, a szőnyegen, eszméletlenül több sebből vérezve feküdt Kamel Fahmy herceg. A lakosztály hálójának ajtója nyitva volt és a herceg felesége rendkívül izgatott állapotban, kibomlott hajjal le-feljárt a szobában és kezét tördelte.

A herceget az előhívott orvos egy közeli kórházba vitette, ahol rövid idő múlva kiszáradt. A hercegnőt még az éjszaka folyamán őrizetbe vették, mert az a gyamu allene, hogy ő ölte meg férjét.

Maggie Meller Franciaország legszebb és legkedveltebb főúri hölgyei közé tartozott. A herceggel Párisban ismerkedett meg. A nála tíz évvel fiatalabb herceg beleszeretett a gyönyörű francia nőbe és ezelőtt három hónappal Kairóban megtartották esküvőjüket. Kamel Fahmy herceg hatalmas vagyon ura volt, amely évenként ötvenezer fontot jövedelmezett neki. A háboru alatt tanusított érdemei elismerésül Fuad császár megajándékozta a hercegi ranggal. Nemrég Bécsben megalapította az Osztrák-Egyiptomi Bankot. Az Európában tanuló egyiptomi diákok segélyezésére évenként három ezer fontot fordított. Házassága Maggie Mellerrel mindjárt kezdetben rossznak mutatkozott. Ennek az volt az oka, hogy a herceg rendkívül féltékeny volt feleségére, aki Párisban a legszabadabb élethez volt hozzászokva, Egyiptomban viszont keleti korlátok közé kényszerítették. Egyizben, nem sokkal esküvőjük után, a herceg négy fekete szolgálával abban a pillanatban fogatta el feleségét, mikor az a kairói Opera Squaren egy európai arisztokrata udvarlását hallgatta.

A fekete szolgák egy jachtra vitték Maggie Meller és a herceg utasítására lehajóztak vele a Niluson egészen Kartumig, Abeszínia határáig és csak két hét múlva hozták vissza. Ezután is állandóan kémekkel vette körül a herceg a szép Maggie Meller, figyeltette minden lépését, minden szavát, minden mozdulatát. Az asszony ekkor már erősen idegenkedett brutális urától. Egy hónappal ezelőtt Párisba utaztak, ahol nagy botrány

játszódott le köztük. Féltekenységi rohamában a herceg az egyik legelőkelőbb étteremben nagy nyilvánosság előtt felfofozta feleségét és halálal fenyegette meg. Maggie Meller attól való féltelében, hogy az ura egyszer tényleg gyilkosságra vetemedik, revolvert vásárolt, amelyet párnája alatt tartott. Londonba is magával hozta. Itt azután, úgy látszik, ismétlődtek az egyiptomi és párisi jelenetek, hogy mi történt, az nem tudni biztosan, tény azonban, hogy a herceget meggyilkolták anélkül, hogy valaki idegen a közelében tartózkodott volna, vagy valamit elraboltak volna tőle és az is tény, hogy a hercegnő azon a hajnalon rendkívül feldult lelkiállapotban volt. A szép Maggie Meller most egy londoni fogházban várja, hogy ügyében megtörténjen a tárgyalás, amely elé már most óriási kíváncsisággal tekint az egész nemzetközi arisztokrácia.

Szigoru az uzorabiróság

Tiz barackért tizenöt napot kapott egy piaci kofa. Lehet bizonyítani

(Kolozsvár, július 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új adókkal megnyomorított kereskedelmi életnek van még egy huszavágó sérelme: az uzorabiróság. Tudnivaló ugyanis, hogy az egész Románia kereskedőinek tiltakozása ellenére megszavazott spekulatörvény végrehajtási utasítását ezideig még csak egyedül Sassu kereskedelmi miniszter írta alá, de a többi illetékes minisztériumok még nem aprobálták. Ennek ellenére Erdély területén a legnagyobb szigorúsággal alkalmazzák az uzoratörvény eredeti szakaszait, míg a régi királyságban ugyanolyan kihágásokért legfeljebb egy-kétezer lejes bírsággal büntetnek.

Csak a múlt héten történt s ez az eset egész Kolozsvárt megdöbbentette, hogy az árdragítással vádolt „Parisien”-áruházat nyolcezer lejjel és tiznap elzárással, Meheleant, a sétatéri kioszk bérletjét pedig kétheti elzárásra ítélte az uzorabiróság. Az első tárgyaláson dr. Sámuel Jenő, a „Parisien” igazgató megjelent a pontos időben, de mert az előző ügyeket még nem tárgyalták le, a bíró felkérte, hogy tizenkét órákor jöjjön vissza. Sámuel dr. pont délből meg is jelent a tárgyalóteremben, de az ítélet akkor már megvolt. Az áruház igazgatójának így önhibáján kívül nem volt alkalma a vádbizonyítását kérni. Sámuel dr. igazolással élt, amelyet a bíróság mai tárgyalásán el is fogadott s elrendelte a bizonyítási eljárást.

Még egy ügyben rendelt el bizonyítást az uzorabiróság. Meheleant Péter ellen ugyanis nemrégiben újabb feljelentés történt, mely szerint a sétatéri vendéglős husz lejért árusított egy kis adag idei burgonyát, az öt lejre maximált török kávéért pedig hét lejre veszt a vendégektől. Az ügy tárgyalását a bíróság elnapolta.

Az első két enyhébb elbírálás mellett egy tulszigoru határozatot is hozott ma az uzorabiróság. Kiss Józsefnek piaci árusítónót, aki tiz barackot adott el darabonként két lej és ötven baniért, tizenöt nap elzárásra ítélték. Az ítéletet Kissné megfellebbezte.

Nagy occasio!

Harisnyák, keztyük, kötött kabátok eredeti gyári áron árusítainak a

SPORT

kötött-szövött druházban, Cluj

Cal. Reg. Ferdinand 16.

Allami hivatalnoknak külön engedmény

Leszállított árak

Enyhítés helyett új spekulációs rendelkezések

Sztrájkba léptek Konstanca kereskedői. Sassu miniszter nyilatkozik

(Bukarest, július 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Monitorul Oficial” 17-ik száma rendeletet közöl a spekuláció megakadályozásáról. A rendelkezések a törvény végrehajtására szolgálnak utasításokkal.

A rendelet első fejezete szerint a törvényben megállapított maximális árak nemcsak a termelőkre, de bármilyen kereskedőre és elárúsítóra vonatkoznak és pedig akár hány kézen is megy keresztül az áru.

A törvény 2. §-a szerinti hatóságok útján történő ármaximálás a fogyasztók és a kereskedők egy-egy képviselője előtt megy végbe. Amennyiben a helyszínen nem volna köztisztviselőnek egyesületük, úgy a megye prefektusa nevez ki egy tisztviselőt. A kereskedők kijelölése a kereskedelmi kamarák, illetve a kereskedelmi egyesületek útján történik. A helyi hatóságok tartoznak maximáló rendeleteiket a minisztériumnak beküldeni. Ha azonban az előirt időtől számított tizenöt napon belül a helyi hatóságok nem maximálnák az árakat, úgy ezt a kereskedelmi és iparügyi minisztérium hivatalból eszközli.

A rendelet 4-ik pontja a nem maximált árak megállapításáról intézkedik és pedig abban a formában, hogy a beszerzési árhoz

hozzaadandó az a törvényes nyereség, amelyet a szabad konkurrencia és a kereskedelem természete állapít meg.

A beszerzési ár alatt a rendelet a termelőnél termelési költségeket, a kereskedőnél a számlaszerinti összeget, szállítási, biztosítási vám és mindazon költségeket érti, amely — a termelőnél — az áru színhelyén, vagy pedig — a kereskedőnél — az odaváló vitellel felmerül. A minisztériumnak joga van megállapítani a maximális árat, ha a kereskedő vagy termelő a megállapításnál nem járna el korrektül.

A fenti alapár után a kereskedő haszna kiskereskedőnél a harminc, nagykereskedőnél pedig a husz százalékot tul nem lépheti. Ezt a nyereséget csak egyszer szabad felszámítani, ha tehát egy áru több kézen megy át mielőtt a fogyasztóhoz érkezne,

a közvetítő kereskedelem csak a saját költségeit számíthatja fel.

A kiskereskedő számára megállapított harminc százalék azonban független a nagykereskedő husz százaléktól, amikor azonban a nagykereskedő közvetlen a fogyasztónak adja az árut, úgy akkor is harminc százalékot számíthat fel.

A számlák kiállítására nézve

az 5-ik §. intézkedik és pedig a következőképen:

A gyárosok, vagy pedig az importőrök kötelesek az eladásnál a vásárló kereskedőknek olyan számlát kiállítani, amelyben fel van tüntetve a dátum, a vásárló neve, mennyisége, minőség és az ár. Amikor azonban a kereskedő más kereskedőnek adja tovább az áruját, akkor olyan számlát kell kiállítani, amely az előbbi adatokon kívül az összes előző árakat feltünteti egészen a gyárosig, vagy pedig az importőrig. A számlát a következő záradékkal kell ellátni: „saját felelőségre igazolom a jelen számla adatainak pontosságát”. Aki ennek nem tesz eleget, azt természetesen megbüntetik. (A törvény 20. §. 1. fejezete alapján.) A hamis adatokért a 11-ik §. 2-ik fejezete szerint büntetik meg a kereskedőket.

Amikor a kereskedő közvetlenül a fogyasztónak adja el az árut, akkor

csupán ennek kívánságára tartozik számlát adni

a szokásos kereskedelmi adatok feltüntetésével. Ha a kereskedő megtagadná a számla kiállítását, büntetésben részesül.

A 7-ik § szerint a városi tanács állapítja meg a fuvarozási díjakát, továbbá szállodák, vendéglők és fürdők árait.

A következő fejezetek a vendéglők és kávéházak ármaximálására vonatkoznak s nem tartalmaznak különösebb változást.

Vendéglők, kávéházak és bodegák harminc százalék hasznot számíthatnak fel

üzemi és a foglalkozásukkal járó összes költségeken felül.

A következő §. azután megállapítja, hogy kik annak a központi bizottságnak a tagjai, akik a törvény végrehajtásáról gondoskodnak. Természetesen ezt a bizottságot a büntetéspénzekből tartják fenn és mivel a bizottságnak sok tagja van, nem kell csodálkozni, ha a büntetéspénzek is nagyok.

A büntetéspénzeket az illetékes adóhivatalnál kell befizetni, viszont a nyugtát be kell küldeni a kereskedelmi és iparügyi minisztériumhoz, amely hivatalból elismeri azokat.

A következő §-ok az ügyek hatáskörét szabályozza. Ezek szerint az eljárás gyorsítása végett a törvény 26-ik §-ának első fejezetében megállapított jogkör

ügyeknek joguk van a „tettenérés esetén” a bűnöst azonnal a bíróság elé állítani.

Az idézőt maga a minisztérium osztja szét ügyek között. A jegyzőkönyvet lehetőleg a helyszínen kell felvenni, de ha nem a helyszínen veszik fel, akkor is érvényes.

Ha a tárgyalásnál a fél nem jelent meg, történjen ez akár az elsőfoku hatóságoknál, akár a felebbezésnél, nincs joga felebbezni.

A spekulatörvény elleni harc különben Konstanca komoly lépésekre vezetett. A kereskedők megtudva, hogy Sassu miniszter a városban tartózkodik, mintegy négyszázan körülvették az ép elutazni akaró miniszter szalonkocsiját és elpanaszolták bajaikat. Különösen az háborította fel a kereskedőket, hogy az árjegyzék ki nem függesztése végett súlyosan megbüntették őket.

Sassu miniszter kijelentette, hogy az árjegyzék ki nem függesztése nem tartozik a „micul parchet” elé és ez nem igényel sürgős eljárást. A miniszter megígérte, hogy rövidesen elkészül az új végrehajtási szabályzat a spekulatörvény kiegészítésére.

Amint a fentiekből látszik: el is készült. A konstancai kereskedők bizonyára jól sejtették, hogy mit várhatnak az új szabályzattól, mert azonnal becsukták üzleteiket és félnapos tüntető sztrájkot rendeztek.

Ulain a bíróság előtt

Budapest, július 19. Dr. Ulain Ferenc nemzetgyűlési képviselő bíróság elé állítása ügyében a holnapi minisztertanács dönt.

Kiáltvány a szovjetköztársaságok szövetségének megalakulásáról

Moszkva, július 19. A szovjetköztársaság központi végrehajtóbizottsága kiáltványt intézett a világ népeire és tudomásukra hozza a szovjetköztársaságok szövetségének megalakulását, amelyből kilépni, vagy amelybe belépni bármikor lehet.

Telefon
2-14

Telefon
8-84

VADÁSZ & COMP.

vizezeték-, csatornázás- és villamosvilágítás berendezési vállalat. Üzlet: Str.

Universitatii (volt Egyetem-u.) 2

Műhely: Str. Baba Novac

(volt Bethlen-utca)

11. szám alatt

Villamos vasalók, főzőedények, csillárok, Tungstram-féle izzólámpák, mindennemű szerelési anyagok állandó nagy raktára.

Nach
nem

(London jától.) A I. C. táviratilag London most Berlinbe váratlan london Palesztina kért tárgyalások elő érkezésével tü

Az arab sajtóügynökség küldöttség vezet

— Mi I követeléseinkbe Amennyiben A jutni, úgy Pal

egy nemze

kell állítania. bennünket. Husz mai tornájába Advisory Council fogadja el ezt

Az angol

dött a Palesztin érdekes kijelen képviselő az ut vándorlóiról kér alállamtikarató

Bra

De azért

(Kolozsvár társától.) Brat tegnap esti városba. A kü minisztert hoz felszállt és nyi utjának eredm

A pénzüg a jóvátételi k körökkel s mi Románia keres ják és teljesite

— Igyek arról, — mon hogy Románia dalt. Hangsúly

sel dolgozunk irányul, hogy tozásainkat es meg vagyok el

Romániát illet hogy Román sokat nött. Fel hogy mi szive

külföldi töke természetesen azo előtt tartásával

— Meggy közvéleménye nek vagy egy országnak.

Ma minis Vintila pénzüg külföldi utjáról

Valószínű optimista felf nisztertanácsban vül alig leheto

a cseh-francia tározások törté kott alá helyez bankokat.

A színajai lépésekben hale főszereksztője a külügyminisz meg De három

Romanianak: Az „Ingr a népligának s

Diplomáciai tárgyalások kezdődnek a Palesztina-kérdésben

Nachum Sokolowot Londonba rendelték. Az arab delegáció független nemzeti kormányt követel. Újabb Palesztina-vita az alsóházban

(London, július 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A I. C. B. jelentése szerint az Executive táviratilag Londonba hívta Nachum Sokolowot, aki most Berlinben tartózkodott. Nachum Sokolow váratlan londoni útját azzal magyarázzák, hogy Palesztina kérdésében nagyjelentőségű diplomáciai tárgyalások előtt állunk, mely az arab delegáció érkezésével tügg össze.

Az arabok szándékairól a palesztinai zsidó sajtóügynökség előtt Musa Fazim pasa, az arab küldöttség vezetője, a következőket mondotta:

— Mi Londonban teltétlenül ragaszkodunk követeléseinkhez és semmiről se mondhatunk le. Amennyiben Anglia megegyezésre kíván velünk jutni, úgy Palesztina élére

egy nemzeti, alkotmányos és független kormányt

kell állítania. Ez a legközelebbi jövőre kielégít bennünket. Hussein király a Hedzsasz-szerződést a mai formájában semmiesetre sem írja alá. Az Advisory Councilba kinevezett egyetlen arab sem fogadja el ezt a megbízást.

Az angol alsóházban különben megisméltődött a Palesztina-vita, amelynek során néhány igen érdekes kijelentés történt. Burgess Labour Party-képviselő az utolsó 12 hónap Palesztina zsidó bevándorlóról kér számszerű adatokat a gyarmatok államtitkárától.

Ormsby Gore államtitkár: Az angolul beszélő országokból 200 zsidó vándorolt be 7844 bevándorló közül. 1923 májusig 4088 bevándorló közül csak 34 volt angol alattvaló.

Mayor Paget: Mennyibe kerülnek a zsidó bevándorlók az angol adófizetőknek?

Ormsby Gore: Semmibe se! A bevándorlás összes költségeit a zsidók maguk fedezik.

Mayor Paget: Mennyibe kerül az országnak, mint zsidó szellemi otthonnak fenntartása?

Ormsby Gore: Mi nem azért maradtunk Palesztinában, hogy az a zsidóság szellemi otthona legyen, hanem egészen más célból.

Becker a palesztinai arab kongresszus határozatai felől érdeklődik s annak határozatáról a Palesztina-kölcson visszautasítását illetően. Ki fizeti vissza — kérdi — az angol kormány által Palesztinába befektetett pénzeket?

Az államtitkár erre kijelentette, hogy az arab kongresszus határozatai Palesztina kormányzatát egyáltalán nem kötelezik semmire.

Becker megkérdi, hogy nem-e lehetne Palesztinát mint Nagybritannia koronagyarmatát kormányozni?

Ormsby Gore: Palesztinát az angol kormány utasításai szerint kormányozzák. Anglia a maga álláspontját az 1922. évi fehérkönyvben már lefektette.

Bratianu Vintila eredménye: megnőtt Románia pénzügyi presztizse

De azért készült a francia bojkott. Egy párisi főszerkesztő és a népliga három delegátusa tanulmányoznak. Mi készült Színájában

(Kolozsvár, július 19. Az Uj Kelet munkatársától.) Bratianu Vintila pénzügyminiszter a tegnapi esti gyorsvonattal megérkezett a fővárosba. A különvonatra, amely a pénzügyminisztert hozta, Temesváron több újságíró is felszállt és nyilatkozatot kértek tőle külföldi utjának eredményéről.

A pénzügyminiszter külföldön elsősorban a jótételi kérdést tárgyalta meg illetékes körökkel s minden remény megvan arra, hogy Románia kérését ebben az ügyben meghallgatják és teljesíteni fogják.

— Igyekeztem meggyőzni a külföldet arról, — mondotta a pénzügyminiszter — hogy Románia belpolitikai helyzete konszolidált. Hangsúlyoztam, hogy rendes költségvetéssel dolgozunk és minden igyekezetünk oda irányul, hogy külfölddel szemben fennálló tartozásainkat csökkentjük. Öszintén mondom, meg vagyok elégedve a külföld magatartásával Romániát illetően s nagy örömmel szolgál az, hogy Románia közgazdasági presztizse igen sokat nőtt. Felvilágosítottam a külföldet arról, hogy mi szívesen vesszük, sőt kívánjuk is a külföldi tőke részvételét újráépítésünkben, természetesen azonban nemzeti érdekeink személtét tartásával.

— Meggyőződtem arról, hogy a külföld közvéleménye és szimpátiája nem egy embernek vagy egy pártnak szól, hanem magának az országnak.

Ma minisztertanács volt, amelyen Bratianu Vintila pénzügyminiszter részletesen beszámolt külföldi utjáról.

Valószínű, hogy Bratianu hasonlóan optimista felfogásban nyilatkozott a minisztertanácsban is. Pedig a presztizsen kívül alig lehetett sok eredménye utjának, mert a cseh-francia egyezmény kapcsán súlyos elhatározások történtek és a francia bankok bojkott alá helyezték a román kereskedelmet és a bankokat.

A színajai konferencia előkészületei nagy lépésekben haladnak előre. Jouvenel, a „Matin” főszerkesztője is megérkezett Színájába, akik a pénzügyminiszter azonnal dezsőne-re hívott meg. De három kedvenc vendége is lesz Romániának.

Az „Indreptarea” szerint ugyanis 24-én a népliga 3 delegátusa érkezik az országba,

hogy a kisebbségek helyzetét tanulmányozzák és hogy a népliga szeptemberi ülésére tapasztalataikat betérjesszék.

Kérdés, hogy ezeket a vendégeket is a színajai dezsőneken akarják-e majd hivatalosan informálni.

A színajai konferenciára Benes és Nincsic kíséretükkel együtt szerdán érkeznek meg és a Filipescu-villában fogják őket elhelyezni, ahol a tárgyalások is lesznek.

A konferencia során megállapítják a kisantant álláspontját a jótételi kérdésben. Továbbá egyik fontos munkája a konferenciának az, hogy fixálni fogják a kisantantnak a népligában való képviselőinek kérdését. Közéledést fognak keresni a kisantant kormányai és a lengyel kormány között egy közös politikai platform alapján. Egységesen állást foglalnak a bulgáriai helyzettel kapcsolatban és megegyezés alapján eliminálni fogják a Lengyelország és Csehszlovákia közötti differenciát. Végül Görögországot be akarják vonni a kisantant érdekszférájába.

Benes Olaszországban

Róma, július 19. Ideérkezett jelentés szerint Benes cseh külügyminiszter, aki jelenleg Párisban tartózkodik, Olaszországban keresztül utazik haza és itt tárgyalni fog Contarínival és Mussolinival.

Egyéves katonai szolgálat Belgiumban

Brüsszel, július 19. A kamara elfogadta a kormány javaslatát, mely szerint a katonai szolgálatot a gyalogságnál egy évben, a lovasoknál pedig tizenhárom hónapban állapítja meg.

Újabb merénylet készült Pasics ellen

Belgrád, július 19. A határmenti hatóságok letartóztattak két komitácist, akik vallomásaik során kijelentették, hogy a macedón komitétól kapott utasítások alapján Pasics meggyilkolása céljából akartak Belgrádba utazni.

Telefon 81. **Ládagyár** Pótküzet: Egeres
Mindenemű ládákat és tádozókat összeszegezett és szétcsomagolt részben megrendelésre azonnal készíti és szállítja legelőbb napján 1923
Sajovics és Lebovits faterkedés és ládagyár
Uj, Strada Cernauji (volt Kajantó-nt) 1 szám

Hogyan élnek ma a diákok Párisban

Hoffmann Gyula orvostanhallgató nyári szünetre érkezett haza Párisból és az ottani diákéletéről a következőket beszéli:

— Egyetemi hallgató vagyok és mint ilyen a híres és sokat emlegetett Quartier Latin-ben lakom, a Sorbonne közvetlen közelében. Élni Párisban ma is jól lehet, munkaalkalom mindenki számára kínálkozik elég és fizetnek is az életstandardhoz mérten. A külföldiek közül főleg a szakmunkásokat becsülik meg, akik könnyen el tudnak odakinn helyezkedni. Nekem 500 frank kell egy hónapban, ennyiből jól ki tudok jönni. Mint orvosjelöltnek leginkább az tűnt fel nekem, hogy Párisnak mennyi kórháza van. És kevés a beteg. Legálább is sokkal kevesebb, mint amennyit el tudnának a kórházakban helyezni. Az egyik kórházban, ahol dolgoztam, megtörtént, hogy egy kórtermet le kellett zárni, mert nem akadt bele beteg. Ma Párisban mindennek az ára átlag a békebeli háromszorosa, de ennyivel kevesebbet is ér a francia papír frank ma, mint békében ért. Tavaly óta az élelmiszerek valamivel drágultak, de a többi cikkek árai változatlanul maradtak, mert a francia frank esése az ország belső árait egyáltalán nem befolyásolta. Elsőrendű szabónál mérték szerint 300 frankért kitűnő öltönyt lehet csináltatni. De készen már 100 frankért is kapható jó ruha. Három frank 25 centimesért jó ebédet lehet kapni, amelyhez bor is jár. Az étkezés árai különben nagyon különbözök. Így van olyan előkelő étterem is, amelyben 120 frankos menü is van.

— Most, hogy eljöttem Párisból, már megérkezett oda a nagy hőség. Mindenki menekül a párisi körengetegből, aki csak teheti. Kereskedők megteszik, hogy egyszerűen bezárják üzleteiket és a környékre mennek. Egész házsorok lakásai üresedtek meg már ottlétem alatt, amelyek lakói mind menekülnek vidékre a párisi hőség elől. Általában Páris élete rendkívül élénk. Az utcákon autós-autó hátán. Ma Párisban minden jobb módú embernek van autója. Az idegenforgalom óriási. Főleg angolok mennek sokan Párisba. Az angol férfiakat csontkeretes pápaszemekről lehet megismerni. Az Opera, amely most már csak hetenként háromszor játszik, angolokkal van tele. A párisi idegenforgalom a közzétett statisztika szerint majdnem harminc százalékos.

— Az egyetemen is minden nemzet képviselve van. Van ott perzsa, kínai, japán hallgató, de ezeken kívül is minden nemzet fia Palesztinától Délamerikáig. Párisban van egy diákasszociáció, amelynek tagja lehet nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül mindenki és a tag rengeteg kedvezményt kap. Az asszociációnak van otthona. A könyvtár és olvasóterem pedig egész éven át nyitva vannak. Deutsch muniógyáros, a ki olyasféle embere Párisnak, mint Budapestnek volt Weisz Mannfréd, most tízmillió frankot adott egy palota építésére, amelyben vagy kétszáz egyetemi hallgatótónak és hallgatóknak fognak kényelmes lakást adni. Az asszociáció mindenkinek ad segélyt, aki erre rászorult. Még munkához is juttatja az egyetemi hallgatókat. Mielőtt eljöttem volna, egy nagy filmgyár ívet köröztetett a tagok között, amelyben bejelenti, hogy nagyszámú egyetemi hallgatóra van szüksége egy film felvételéhez és a felvételért 100 frank napidíjat ad fejenként. Persze volt sok jelentkező.

— Lakásinség van Párisban is, ami ott abban nyilvánul meg, hogy a lakás drága. Különben a Párisba érkező idegeneket a lehető legliberálisabban kezelik. Tizenöt napig egyáltalán nem kell jelentkezni. Tizenöt nap után is csak azért, hogy személyazonosságát igazolmányt adjanak és tartózkodási engedélyt korlátlan időre. Ettől kezdve azután megint nem törődnek az idegennel.

— Ébredő szerbek. Belgrádból jelentik: A rendőrség nagyarányú titkos szervezetnek jött a nyomára. Letartóztattak ötven volt osztrák-magyar hadseregbeli tisztet, akikről megállapítást nyert, hogy a budapesti Ébredő Magyarokkal tartottak fenn szoros összeköttetést. A szervezkedés, a rendőrség által kiadott komitűniké szerint, a közép-európai reakciós mozgalmak egyik hulláma. A letartóztatottak kihallgatása még tart.

ulus 20.
sek
ozik
összes költ-
pitja, hogy
a tagjai,
doskodnak.
eladatkörét.
ületéspén-
ságnak sok
ha a bün-
es adóhiva-
gtát be kell
iniszterium-
at.
ökök hatás-
az eljárás
s-ának első
ettenérés
roság elé
osztja szét
lehetőleg a
em a hely-
s.
jelent meg,
hatóságoknál,
felebbezni,
re különben
tett. A keres-
szter a város-
százán körül-
szter szalon-
Különösen
hogy az ár-
tett súlyosan
hogy az ár-
n tartozik a
gényel sürgős
gy rövidesen
zat a spekulá-
el is készült.
ra jól sejtet-
szabályzattól,
és félnapos
.....
tt
n Ferenc nem-
asa ügyében a
saságok
ulásáról
etköztársaság
kiáltványt in-
ásukra hozza
égének meg-
vagy amelybe
.....
Telefon
8-84
OMP.
amosvilági-
let: Str.
n-a.)2
rac
ek, csillárok,
mindennemű
agy raktára.

December elsején kezdődik az új egyetemi év

Elismerik a tavalyi csonkaévet. Póttanfolyamokat kell hallgatniok a diákoknak. Az elsőévesek felvételi vizsga után október 15-én kezdik meg az évet. A kolozsvári egyetem hivatalos hirdménye

(Kolozsvár, július 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tavaly kezdődött diákvargások miatt bezárt kolozsvári egyetem hallgatói körében nagy volt a bizalmatlanság, vajjon elismerik-e a csonka tanévet. Míg a többi fakultáson rendben lezárták az évet, az orvosi kar dékánja megtagadta az indexek aláírását s így az a veszély fenyegette a háboruban amugyis elmaradt diákokat, hogy a tavalyi évet elvesztik.

Tegnap reggel hirdmény jelent meg a központi egyetem hirdetőtábláján, amelyben a következő tanévre vonatkozólag a kolozsvári egyetem orvosi és gyógyszerészeti fakultásának dékánja a következőket hozza a hallgatók tudomására:

Az elsőévesek beiratkozása, a szabályzat értelmében, szeptember huszadikától október elsejéig lesz. A hallgatókat feltételeken veszik fel és csak akkor fogják őket az egyetem anyakönyvébe bevezetni, ha október elseje és tizenötödike közötti időre kitűzött felvételi vizsgát sikeresen letesznek. A vizsgán kielégítő feleletet kell adniuk a román nyelvből és irodalomból, a román történetéből, Románia földrajzából, az emberi anatómiából és természetből, azonkívül a középiskolában hallgatott más természettudományi tárgyakból.

Az új egyetemi szabályzat szerint a gyógyszerész hallgatók is kötelesek felvételi vizsgát tenni. A régi tantárgyakon kívül nekik is vizsgát

kell tenniük október elseje és tizenötödike között a román nyelv és irodalomból, a román történelemből és földrajzból. Természetesen csak olyan hallgatók jelentkezhetnek felvételi vizsgára, akiknek az előirt gyógyszerészeti gyakorlatuk már megvan.

Azoknak a hallgatóknak, akik a legutóbbi évben is hallgatói voltak a kolozsvári egyetem orvosi és gyógyszerészeti karának, pótkurzust kell majd lehallgatniok az 1922—23. év második szemeszterének pótlására. Ezeket a tanfolyamokat a volt elsőévesek szeptember elsején kezdik meg a gyakorlati bonctant, az összes többi évfolyam számára előirt kurzusok és gyakorlatok október elsején kezdődnek és november tizenötödikén fejeződnek be.

November tizenötödike és december elseje között fogják megtartani a gyógyszerészek rendes évi záróvizsgáját, valamint az orvosi szigorlatokat. Újabb haladékat sem rendkívüli, sem javítóvizsgára egyetlen hallgatónak sem adnak s aki ebben az időközben az esedékes vizsgákat nem teszi le, megisméli az évet.

A pótkurzusokon csak azok a hallgatók vehetnek részt, akik a tavalyi évet is Kolozsváron végezték. Az új iskolai év az elsőéves gyógyszerészeti és orvostanhallgatók számára október tizenötödikén, a másod- és harmadéves gyógyszerészek, valamint a másod-, harmad-, negyed- és ötödéves medikusok számára december elsején kezdődik.

A Ruhr-munkások a passzív ellenállás folytatását határozták el

Uj akadály az angol közbelépés sikere elő. Nagy lehangoltság Londonban. Olaszország fegyverkezik Franciaország ellen

(London, július 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol válaszigjegyzék elküldése előtt különféle vélemények alakultak ki a jegyzék elfogadásáról. Komoly kormánykörökben azt hiszik, hogy Franciaország a szövetségi szolidaritás fenntartása érdekében

aláírja a jegyzéket.

Ideérkezett washingtoni hírek szerint Amerikában nem tartják valószínűnek, hogy Franciaország a válaszigjegyzéket magáévá tegye.

Az „Evening Standard” szerint a baloldali politikai köröknek az a véleménye, hogy amennyiben Franciaország nem fogadja el az angol válaszigjegyzéket, úgy a népliga fog a jóvátétel ügyében aktivitásba lépni.

Rendkívül feltűnő hír érkezik az angol válaszigjegyzékkel kapcsolatban Olaszországból. Eszerint

Mussolini nem tűrné, hogy Franciaország a Ruhr-politikával és a németek teljes tönkretételével olyan hatalomhoz jusson, amely Olaszország földközi-tengeri pozícióját veszélyeztesse.

Ezért Mussolini kiadta a jelszót: „szárazon, vizen fegyverkezni!” Az olasz miniszterelnök azon a véleményen van, hogy miként a franciák katonai hatalma sem fenyegetés, hanem csak biztosítása akarata kivételének, úgy Olaszországnak sem lenne az, mert ez is csak eszköz volna arra, hogy egy esetleg rákényszerített francia politikát elutasítson.

Ami az Egyesült-Államok szerepét illeti, londoni politikai körökben biztosra veszik, hogy most sem fog közbelépni a jóvátételi kérdés rendezésében, mert nem látja biztosítottának az intervenció eredményét.

Szerdán a késő esti órákban Essenből a Wolff-ügynökségnek egy jelentése érkezik ide, amely szerint

a megszállott területek szakszervezetei elhatározták, hogy a passzív ellenállást minden körülmények között továbbfolytatják,

egyben tiltakoznak egy új Rajna-állam megalakulása ellen. Ez a távirat ismét egészen új helyzet elé állítja az angol kormányt, amely Franciaországgal egyetemben már szintén a passzív rezisztencia megszüntetésétől tette függővé a megszálló csapatok kivonását. A Wolff-jelentés a minisztertanácsban mély lehangoltságot idézett elő.

Páris, július 19. (Rador.) A „Figaro” meginterjúvolta Benes csehszlovák külügyminisztert, aki kijelentette, meggyőződött arról, hogy Páris és London között a nézeteltérés nem oly nagy, hogy ne volna elintézhető.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Palesztinaiért! A Keren Kajemet Erdélyrészi Irodájának közleményei: Összes bizalmiférfaik, helyi csoportok, csatlakozott hitközségek és szent ügyünk összes barátainak figyelmét felhívjuk az Uj Kelet szombati számához mellékelendő külön felhívásunkra és kérjük odahatni, hogy Av 9-én, Jeruzsálem és állami önállóságunk pusztulásának nagy nemzeti gyásznapján minden egyes zsidó teljesítse kötelességét a Keren Kajemettel (Zsidó Nemzeti Alap) szemben. Felhívjuk bizalmiférfaikat, hogy ebben az irányban különösen a templomi adományok céljából erőteljes agitációt fejtsenek ki. Felhívjuk továbbá a figyelmet az augusztus 26—27-én, a temesvári cionista konferenciával kapcsolatban Temesvárt a Keren Kajemet javára rendezendő zsidó kézimunka- és iparművészeti kiállításra. Kérünk erre augusztus 10-ig irodánkba minél több és minél értéke-sebb, lehetőleg zsidó motívumú tárgyat beküldeni. Ahol a perselyűritést még nem fejezték be, kérjük haladéktalanul befejezni és a begyűlt összeget pontos elszámolással sürgősen beküldeni.

* Versenyhírek. Diana sósórszesz minden vonalon győzött.

Numerusz klauzusz a tartalékos tisztikarban

Egy csernovitzi lap a hadügyminiszter titkos rendeletéről

(Csernovitz, július 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Ostjüdische Zeitung” mai száma érdekes leleplezést közöl, mely különösen a katonasorban lévő zsidó fiataltságot érinti igen közelről. A lap egy hadügyminiszteri titkos körrendeletéről számol be, melyet az ország összes hadkiegészítő-parancsnokságaihoz intéztek.

A rendelet arra utasítja a hadkiegészítőparancsnokságokat (Cercuri de recrutare), hogy vizsgálják felül az összes zsidó önkéntesek illetőségét.

Csakis a zsidókat! Azokról az ezredeknél lévő önkéntesekről nézve, kiknek illetőségi iratai nincsenek rendben, azt az utasítást adták ki, hogy ezeket nem lehet önkéntesiskolába küldeni, hanem vissza kell őket tartani az ezredeknél.

Ennek a rendeletnek értelmét nem tudjuk. Vagy talán nagyon is ismerjük. Hiszen egyetlen állam se soroz be a saját hadseregébe — idegen állampolgárokat s különös, hogy most kutatják az önkéntesek — persze, csak a zsidó önkéntesek — illetőségét, amikor azok már november óta szelgálatot teljesítenek és önkéntesiskolákba osztották be őket.

A kolozsvári egyetem már egy ízben megmutatta, mit jelent az ilyen „illetőségrendezés”. Régi kolozsvári családok gyermekeit zárták ki az egyetemről s csak az erőlyesen keresztültvit revízió segített. Lehetetlen elhallgatnunk azt a feltevésünket, hogy a rendelet, — melynek létezéséről meggyőződni alkalmunk nem volt s így az O. Z. közlése nyomán kell elindulnunk, — numerusz klauzusz behozatalát jelentené a tartalékos tisztikarban.

— Fogházörmester, aki lop. Ma délelőtt özv. Dávid Mihályné kolozsvári lakos feljelentette a rendőrségen Matei Tódor fogházörmestert, aki éjjel háromkor behatolt a lakásába. Az özvegy az állomásnál volt s ezalatt Tódor ellopta kilencezer lejt és erkölostelen merényletet akart elkövetni tizenöt éves alvó leánya ellen. De a visszaérkező házbellek elől az ittas fogházör elmenekült.

Tisaböavkor, a nagy zsidó nemzeti gyásznapon, minden zsidó adakozzék Erec Iisrael földjének visszaváltására, a Keren Kajemeth le Iisraelre!

Az Uj Kelet az egyetem napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek a jelölésével engedjék
Előfizetési árak: Egy hó
félévre 320 lei, egy
Felelős szerkesztő: Mari

Husvét táján sz
Gonosz, sötéthajlamu e
kodik ez az ősi hazug
csak zsidók ellen has
keresztények ellen is.

Heine „Der R
mondják, hogy azért n
mert valahányszor bef
és a feltululó történeti
Itt is egy vérvádról
amit a bacharachi pap
éjszakájára a középk
Hiábavalók voltak pap
közö írásai és rendelet
nem ismert tekintély
tekintélyét.

Ma sem ismeri.
Ermihályfalván,
ban, ejtették el most
ágensekkel a vérvádot.
avatásához hatvan ker
lecsapolni a zsidók.

És sok paraszt
utóára.

A zsidócskák ö
megdermesztette vértük
De megtörtént i
történi, hogy a mega
védelmére kiállott a k
Végh József unitárius.

Felgyülekeztette
kezde:
— Ide hivattalak
templomba. Olyan szer
hogy ott mégcsak meg
lelketlen hazugságot, a
hivem.

És a pap, Ermit
a hévvel és lendülettel
benső meggyőződés tűz
vadásat, amely az üd
belemarkol, valahánysz
ként nem nem tudnak
kodással.

Azután szép sorj
történelmével és a né
már nyugodtak az emb
paraszt a zsidóval régi
Mert a nemes
jesítette.

— Két gazdas
váradnak. Tudósítónk
roszájának ismét meg
ben két ügyésze volt,
noka van a városnak.
akit valami favásárlás
egyelmi eljárás befeje
Demeter földbirtokost
réttummal. Ma délelőtt
irat érkezett, amely ut
mestert, hogy a fegyve
nul folytassa le s Tat
állításába. A rendelet n
mi történi Jónás De
nak most két fizetéses

— Teleky Pál
Erdélybe. Ermihályf
ban tizenegy vagonba
marha ment át a ha
gróf volt magyar mi
pezte. A gróf összes
titották s így kényte
Magyarországra átvin
éhs miniszteri rendel
ték át a határon.

— Fémmunká
Berlinből jelentik: Fe
sztrájkba léptek, mert
fizetésemelési kérésük

HIREK

Ar Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Ar Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marion Ernő dr.

A prédikátor

Husvét táján szokott felbukkanni a vérvád. Gonosz, sőtéthajlamu emberek agyában nyugtalanodik ez az ősi hazugság, amelyet egykoron nemcsak zsidók ellen használtak lázításra, de az első keresztények ellen is.

Heine „Der Rabbi von Bacharach“-járól mondják, hogy azért maradt töredék ez a munkája, mert valahányszor befejezni akarta, sírás fogta el és a feltululó történeti emlékek lefogták a kezét. Itt is egy vérvádról van szó, peszachi vérvádról, amit a bacharachi pap ellen eszeltek ki a széder éjszakájára a középkor epés, tres stréberjei. Hítkaválók voltak pápák és világi fejedelmek tiltakozó irrái és rendeletei, a gonoszság és ostobaság nem ismert tekintélyt, legkevésbé a józan ész tekintélyét.

Ma sem ismeri. Ermihályfalván, a derék, jó zsidók pátriájában, ejtették el most ropiratokban, kivezényelt agensekkel a vérvádot. Hogy az új zsinagóga felavatásához hatvan keresztény gyarek vérért akarják lassapolni a zsidók.

Es sok paraszat nem engedte gyermekét az oltára.

A zsidócskák összebajtak; a szörnyű vád megdermesztette véréket.

De megtörtént itt ami ritkán szokott megtörténni, hogy a megalázott és meghurcolt zsidók védelmére kiállott a keresztények papja. Ezuttal Végé József unitárius esperes.

Felgyülekeztette híveit a templom elé és így kezdte:

— Ide hivattalak benneteket, ide és nem az templomba. Olyan szentséges előttem Isten hajléka, hogy ott mégcsak megemlíteni sem kívánom azt a felkelten hazugságot, amivel szédítenek benneteket híveim.

Es a pap, Ermihályfalva lelkipásztora szaval a hárval és lendülettel, amint csak az igazság és a benső meggyőződés tüze gerjeszt, ostromozta a buta vádakat, amely az üldözött nép tragédiás életébe telemarkol, valahányszor ártalmas emberek másámt nem tudnak érvényesülni, mint vádaskodással.

Azután szép sorjában foglalkozott a vérvád történelmével és a nép lelkéhez férközött. Most már nyugodtak az emberek Ermihályfalván és a paraszat a zsidóval régi barátságban él.

Mert a nemes prédikátor kötelességét teljesítette.

***
— Két gazdasági tanácsosa van Nagyváradnak. Tudósítónk jelenti: A nagyváradai városkészenek ismét megvan a szenzációja. Nemrégiben két ügyésze volt, most két gazdasági tanácsosa van a városnak. Az egyik dr. Tatu Miklós, akit valami favasárlás miatt telfüggesztettek a feyelmi eljárás befejezése előtt s helyébe Jónás Demeter földbirtokost nevezték ki legfelsőbb dekretummal. Ma délelőtt aztán belügyminiszteri leirat érkezett, amely utasítja Buocio dr. polgármestert, hogy a feyelmi vizsgálatot haladéktalanul folytassa le s Tatu Miklóst helyezze vissza állásába. A rendelet nyílt kérdésnek hagyta, hogy mai történetük Jónás Demeterrel s így Nagyváradnak most két fizetéses gazdasági tanácsosa van.

— Teley Pál gróf a vagyonáért jött Erdélybe. Ermihályfalváról jelenti: A napokban tizenegy vagonban másfél száz darab szarvasmarha ment át a határon, amely Teley Pál gróf volt magyar miniszterelnök vagyonát képezte. A gróf összes romániai birtokait kisajátították s így kénytelen volt állatállományát Magyarországra átvinni. A szállítmányt, speciális miniszteri rendeletre, vámmentesen engedték át a határon.

— Fém munkássztrájk Felsősziléziában. Berlinből jelenti: Felsősziléziában a fém munkások sztrájkjába léptek, mert munkaadók megtagadták fizetésükkel kapcsolatos kérésüket.

— Maderspach János vallomása az öszkesküvés perben. Nagyszébenből jelenti: A mai tárgyaláson a hadbíróság kihallgatta az öszkesküvés per fővádlottjait. Maderspach János kijelentette, hogy 1921-ben Magyarországon tartózkodott, tagja volt a székely hadseregnek, amelynek az volt a célja, hogy a belsévizmust megdöntse, de miután hazatért, Magyarországgal semmi öszkesküvés nem tartott fenn és a román állam ellen semmi büncselekményt nem követett el. Riebl Armin kijelentette, hogy ő a vád két koronatanúja; Lerch Albertet és Balla György detektiveket letartóztatása előtt nem ismerte és velük semmi öszkesküvésben nem állott. A tanuvallomások után Paladi főhadnagy-ügyész tartotta meg vádbeszédét, melyet Maderspach Viktor élettörténetének ismeretével kezdett meg. Maderspach Viktor a világháború alatt örmagy volt és csapatait bravurosán vezette a román hadsereg ellen. Ezért a német vasarónát is megkapta. A háború után pedig az a foglalkozott, hogy a Magyarországból kapott utasítások alapján Erdélyt a magyar csapatok kezére juttassa. A főbűnös Maderspach Viktor, a vádlottak padján ülő Maderspach János csak az ő eszköze volt. Maderspach édesanyja, valamint Veres Rozália ellen eljettette a vádat.

— Repülőjárat Bukarest—Galac között. Bukarestből jelenti: Augusztus 15-én személyforgalmat lebonyolító léghajójárat indul meg Galac és Bukarest között.

— Megtámadták a razzizáló detektiveket. Szerdán este széleskörű razzizát tartott Kolozsváron a rendőrség. A beosztás szerint Uncu és Bodea detektivek kimentek a Szenátérre, ahol az állatvásáron több gyanus alakot láttak ólálkodni. Uncu igazolásra szólította őket, mire Fekete Pál cigánylegény kést rántott és Bodeára támadt. A hevesvérű legényt idejében lefogták. A központi kapitányságon kiderült, hogy regóta körözött szobtolvaj. A razzia során a negyedik kerületi rendőrség egy regáti szélhámosokból álló rablóbandát kerített kézre, amelynek tagjai Erdély nagyobb városait és vasutonalait végigrabolták. Szerdán este Urda János detektív a Ferenc József-ut 110. sz. alatt lévő pálinkamérés előtt hangos szóváltásra lett figyelmes. A detektív belépett a kocsmába s az egyik asztalnál ülő két férfit igazolásra szólította fel. Ezek detektívként mondták magukat, de Urda az állományi rendőrségre kísértette az állatdetektiveket, ahonnan átadták őket a IV. kerületi rendőrkapitányságnak. Vallatásuk során kiderült, hogy a bekísértek: Nica Dimitru és Simion Stermesan veszedelmes tolvajok. Az éjszaka szökést kíséreltek meg, de Avram detektívnek azonban sikerült hosszas hajszá után a Calvin-utcában mindkettőjüket letartóztatni.

Heti naptár

5683. Ab 8. Szombat. Sábáth Chazon.
Szombat beköszöntése: Temesváron 8 óra 10 perc, Kolozsváron 8 óra, Brassóban 7 óra 50 perc.

Szombat vége: Temesváron 9 óra 10 perc, Kolozsváron 9 óra 5 perc, Brassóban 8 óra 55 perc.

Szidra: D'várim. A pusztai vándorlás utolsó állomásán elismételte Mózes azokat a tanításokat, amelyekre a népnek az országa alapítása és fentartásához szüksége lesz.

Háftára: Chazon Jesájáhu. (Jesája 1.) Ezeket a tanításokat a nép az idők folyamán elfelejtette. Acház király gyenge jellemével nem bírta a törvényről megfélekedezett nagy urakat féken tartani, az ország pedig az ök bűnös üzelméi folytán a bukás szélén állott. Az isteni gondviselés Jesája profétát bízta meg az ország meggyógyításával, aki az ország betegségét a következőkben állapította meg: „Ezüstpénzed salakkal kevert, itald vizzel vegyes. Uraid gonosztevők és tolvajok cimborái, mind szereti a megvesztegetést és hajhássza a megfizetések, árának igazságot nem tesznek és az özevgy panaszát meg sem hallgatják.“ (Jesája I. 22. 23.)

Vasárnap, Ab 9. Tis'd'beav, böjt- és gyásznap a jeruzsálemi szentély két ízben történt elpusztulása emlékére. E napon történt Bétár, a zsidó szabadság utolsó várának esete, valamint a zsidók kiűzetése Spanyolországból 1492-ben.

— Besurranó tolvaj. Nyegrutz Irma kolozsvári lakos följelentést tett a rendőrségen Szabó János györgyfalvi földmunkás ellen, aki a nyitott ablakon át behatolt Szentegyház-utca 21. alatti lakásába s onnan négyezer lej értékű ruhaneműt vitt el. Szabó azután kiment az utcára s a járőrelőknek ajánlotta a holmit. Egy finom selyemcipkesálért őt lejt kért és tiz lejtért kínált egy felöltőt. Letartóztatták. Kihallgatásakor azzal védekezett, azért lopott, hogy pálinkát vehessen. Atadják az ügyészségnek.

— Meg akarta vesztegetni a kerületi kapitányt. Léway Árpád Monostori-uti kereskedő illetőségi bizonyítványt kért Stoica hatodik kerületi közigazgatási kapitánytól. Stoica, mikor meggyőződött, hogy Léway nem kolozsvári illetőségi, megtagadta a bizonyítvány kiadását. A kereskedő erre régi recept szerint egy ötszázlejes bankjegyet csusztatott a kapitány kezébe. Stoica a vesztegetési kísérletről jegyzőkönyvet vett föl s a pénzzel együtt felterjesztette a polgármesteri hivatalhoz, amely az ügyet a központi rendőrséghez tette át. Léway ellen megindult az eljárás.

— Salamoni ítélet egy valutaperben. Beszterceből írják: Egy itteni kereskedő már régebben nagyobb tétel német márkát vett a Hitelbanktól. Közben a márka katasztrófálisan zuhant és a kereskedő nem akarta a horribilis kamatokat megfizetni, hanem bészdin elé idéztette a zsidó tőkéjű bankot. A rabbi elnökletével hozott ítélet szerint a kereskedő egy bani kamatot sem köteles fizetni. Az indokolásban a bészdin azt mondja, hogy a téra csak üzlettársnak engedélyez kamatot, de mert a kereskedőnek amagys van már vesztegetése, a bank is vállaljon részt a deficiitben. A salamoni ítélet nagy érdeklődést keltett kereskedői körökben.

— Egy kolozsvári monopoltisztviselő tragikus halála. Pop János, a kolozsvári monopoltisztviselője szabadságra utazott Borsán lakó szüleiehez. Ma reggel Sándor nevű öccsével felült egy szénásszekerre s vadászni indultak. Útközben a szekér felborul és az utolsó árokba fordult. Ennek következtében Pop fegyvere elsült s azonnal magolta a szerencsétlen embert. A golyó keresztülhatolt rajta s bal vállán az öccsöt is megsebesítette. A tragikus eset kolozsvári sportkörökben is nagy részvétet keltett.

— Rendőri asszisztenciával temették Bartos Irént. Nagyváradai tudósítónk jelenti: Ma délután temették el Bartos városi szolga tragikusán elhalt kislányát. Nyolc szuronys rendőr kísérete a gyászmenetet, mert tartani lehetett tőle, hogy a nép, amely mostoháját vádolja Bartos Irén korai halála miatt, meglincseli az asszonyt.

— Testvérnyilkossággal vádolnak egy zsidó kereskedőt. Munkácsról jelenti: Az ungvyei Trask községben hetekkel ezelőtt meggyilkolták Trattner Ignác és Berkovics József kereskedőket. Az elfogott cigánykóvácsot és fiát szabadlábra helyezték, mert ártatlanságuk kiderült. Az új irányban terelődött vizsgálat nyomán súlyos gyanuok merültek fel az egyik áldozat öccse, Trattner Mór és Fehér Ignác nevű barátja ellen. A meggyilkolt Trattner Ignác állítólag titkos viszonyt folytatott öccse feleségével s üzleti differenciák is voltak a két testvér között. De kiderült az is, hogy a gyilkosság idején Trattner Mórnak és barátjának keresztül kellett mennie a tett színhelyén. Ezen az alapon mindkettőjüket letartóztatták.

— Egy évig lopta a gazdáját. Szilágyi István kolozsvári földész, Liliom-utcai lakos följelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek állandóan dézsmálják a megtakarított pénzét. A második kerületi kapitány rendeletére Bakos detektív megindította a nyomozást és megállapította, hogy a tolvaj Csöregi Anna cseléd, aki egy éve szolgál Szilágyinál. Az udvaron felhalmozott téglák alatt hatezer-ötszáznyolcvan lejt talált a detektív, de mert a lopott összeg a huszezeret is meghaladja, a nyomozást folytatják. Letartóztatták.

— Gyilkosság egy csöszkonyhában. Temesvárról jelenti: A nagykövéresi csendőrség jelentést küldött az ügyészségnek, amely szerint az Ujlak község határában levő csöszkonyhájában meggyilkolva találták Cristea György feleségét, született Kucséra Katalint. A büntető eljárás megindította a nyomozást

talékos
ter titkos
Kelet tudósi-
ai száma ér-
en a katoná-
közéről.
rendeletéről
adkiegészítő-
kiegészítőpa-
hogy vizs-
ntések ille-
redeknél lévő
iratai ninosa-
ai, hogy eze-
deni, hanem
nem tudjuk.
zen egyetlen
be — idegen
kutatják az
nkéntesek —
er óta szolgál-
ba osztották
gyizban meg-
éságrendezés.
márták ki az
ntárvitt revizió
a feltevésun-
tezéséről meg-
az O. Z. köz-
erusz klauzusz
ikarban.
Ma délelőtt
lakos feljelen-
fogházörmes-
a lakásába.
zalatt Tódor
elen merény-
alvó leánya
elől az ittas

akozzék
zraelre!

Grünwald üvegcsiszolda Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnék. **Oradea-Mare**
 és tükörgyár Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök *Strada Garilozy 18. szám*

Pályázati hirdetés

Nyilvános elemi iskolánk számára pályázatot hirdetünk 3. tanítói állásra. Kezdfizetés havi kétszáz lejt. Pályázhatnak olyanok, akik az állományelvet szóban és írásban bírják és elegendő tudással is rendelkeznek. A megválasztott tanár tartozik lakásról gondoskodni. Képesítést, magánvállalás előéletet, eddigi működést és csapaton belüli viszonyait igazoló okmányok hiteles másolataival együtt pályázatokat folyó hó 30-ig a cluji orth. iskolaszék, Strada Dabalarilor No. 1. címre küldendők.
 Cluj, 1923 július hó 16-án. Az Iskolaszék

A gheorgheni-gyergyószentmiklósi aut. orth. izr. hitk. elnökségétől:

Pályázat

Nyilvános iskolánk részére ezennel pályázatot hirdetünk: 1 igazgató-tanítói és 1 tanítónői állásra. Fizetés meggyezés szerint. Pályázatok hiteles okmányokkal felszerelve f. évi augusztus 1-ig beküldendő a gheorgheni-gyergyószentmiklósi izraelita hitközség ISKOLASZÉKE címére.
 Gheorgheni, 1923. június hó 30.
 Engel Jeremiás hitk. titkár Grünstein Adolf hitk. elnök

Concurs

Die unterfertigte orth. isr. Kultusgemeinde sucht für ihren Haupttempel per sofort einen vorzüglichen und tüchtigen בעל תורה der auch ein anerkannter שופט שוטים sein muss. Bevorzugt werden solche die zugleich שוטים שוטים sind. Gehalt laut Übereinkommen. — Zum Probavortrag werden nur beruene zugelassen.
 Gesuche sammt Zeugnisabschriften über Lebenslauf und Familienverhältnisse sind zu richten an Vorstand der orth. isr. Kultusgemeinde in Satu-Mare, Rumänien.

Férfi **konfekció-szakmában** reprezentáló első erőt keres

Posztó-szakmából első erőt azonnali belépésre keres

Neumann M. utóda
 ruhatelape Brassó

Exportját és importját

Románia, Magyarország, Ausztria és Németország között határidővel és legolcsóbb fix díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vállalatja tudja lebonyolítani.
 Központ: Cluj, Piata Unirei 26.

HÁZAK Wien 1, Rottenturmstrasse 27 Budapest, VII., Rákóczi-ut 6., VII. Dehany-utca 3. Oradea Mare, Rákóczi-ut 24. Brasov, Kapu-utca 61. Arad, Simonyi-utca 13. Orsova, Dunapart. Szolnok Madách-utca 1. Expoziturák: Bruck, Hegyeshalom, Oszon, Biharkeresztes, Békéscsaba, Curtici, Kötégyán, Biharpuszki.

Fuvarlevél felülvizsgáló iroda
 Speciális dunai forgalom!

DIANA

FÜRDŐ ÉS VIZGYÓGY-INTÉZET

szénsavas-fenyőkvonattal, kén, só, villany, hőlég, sap stb. stb. fűrdőkkel. —

Vezető orvos: Dr. Porsche
 ideggyógyász

WIENER MORGENZEITUNG

WIEN, II., TABORSTRASSE 1-3.

naponta kiadott zsidó kongresszus alkalmával terjedelmes, összefüggő, jegyzőkönyvszerű

kongresszus-ujsgot

ad ki. Az ujság első száma augusztus hó 5-én jelenik meg

ünnepi tartalommal

a zsidóság vezéreinek cikkeivel, hozzászólásával. A kongresszus-ujsgóra előfizetést elfogad az „Uj Kelet” kiadóhivatala. Előfizetési ára az összes kiadásokra negyven lej

„TACAMUL”

EZÜSTARUGYAR
 CLUJ-KOLOZSVAR, Str. Avram Iancu volt Petöfi-utca 3

Ezüstöt

a legmagasabb áron veszi!

Gyárt evőeszközöket, dísz tárgyakat csak viszonteladókna

Telefon 4-82. Sörgöncím: Tacamul Cluj

Vágott és vágatlan tűzifát waggon, ol és mázsatételekben, ugyszintén Meszet, Cementet és Gipszet legolcsóbban szállit a

CALCIT MÜVEK R.-T.
 Str. Dragalina (v. Fellegvárt-ut) 9.
 Telefon interurban 11-06.

1 m³ oltott mész 400 lei

AUTOMOBILOK!!

Bővebbet EMIL BLAGA Cluj
 Benzint és gumit sporolhatnak megkímélve egyuttal a gépet is!

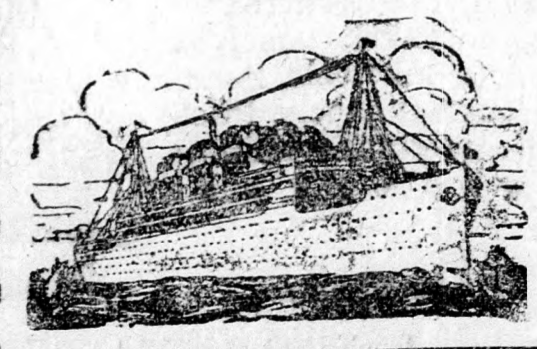
Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:
Zsigmond János
 elektrotechnikai vállalat és mérnöki irodája
 Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekereselműhely. Szakértői javítások és áttekeresések. Gyenge áramu és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

Sósav
 Ecetsav
 Kénsav

börgyártáshoz szükséges vegytermékek, Meister Lucius és Badische anilinek nagy tételben érkeztek
Kalmár Áruforgalmi R.-T.
 fűszer-, festék- és gyarmatárkereskedés engros és detailosztályába Cluj, Str. R. Maria (Deák F.-u.) 42

Fabre Line

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG
Constanța-Newyork

közvetlen hajójáratok minden hónapban. Átszállás nélkül. — Csak egy vizum (az amerikai) szükséges. Augusztus 1-től rendszeres hajójáratok

Constanța-Jaffa (Palesztina) és Marseille között.

Rendkívüli kedvező feltételek. — Felvilágosításokat nyújt, prospektusokkal és hajójeggyel szolgál a

FABRE LINE S. A. R.
 BUCUREȘTI, PASÁG, COMOEDIA

Reclama 3013

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jelleges hirdetekre semminemű felvitelgostást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadónálban venetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítanak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Név-jegyeket,

születési,
eljegyzési,
esküvői
kártyákat
és mindenféle
mulatsági
meghívókat
legszebb
kivitelben
készít a
Kadima-nyomda
Cluj

Egy gyapjufésülő gép
eladó. — Lebeda Cluj,
Nagyszamos-utca 14.
5918

Uj emeletes ház Med-
gyesen, alkalmas lakási
és gyári célokra, eladó.
Beköltözés azonnal lehet-
séges. Cim a kiadóban.
5904

Gép- és gyorsíró gé-
restetik. Cim a kiadóban.
5898

Jókarban levő írógép-
pet keressünk, lehetőleg
román klaviatúrával. —
Friedmann-malom 5891

Nagy Matild ipar-
művész elvállalja tóra-
oltányok, tórafüggönyök,
divánpárnák estélyi ru-
hák és estélyi cipőknek,
egyesületi zászlóknak, re-
tikuloknek arannyal v.
selyemmel való műhim-
zését és tervezését Str.
Tunarilor (Zápolya-u.)
17/a alatt. 5879

Gyógy-növényeket

körösbogarat és
anyarozsot vásárol a
„HERBA“
vállalat, Cluj, Strada
N. Iorga 2.
1562

Ólomhamu körülbelül
150—200 kg jutányos
áron eladó. Cim a kiadó-
hivatalban.

Kisebb Wertheim- szekrényt keresünk meg- vételeire

Cim a kiadóban

Keressék egy német v.
zsidó mindenféle szakács-
nét. Értekezni: Corvina
papirkerek. Főter 17.
5919

Hazvezetőnek vagy
főzőnek ajánljuk izr.
nő, lehetőleg fűrésztele-
pen vagy erdőzúmban.
hol férje is alkalmazás-
található. Cim a kiadó-
ban. 5920

Vidéki városban lakó
jómegjelenésű, intelligens
27 éves, izraelita, önálló
börkereskedő feleségül
venne megfelelő hozó-
mánnyal rendelkező, in-
telligens hozzáillő urilányt
lehetőleg Csehszlovákia-
ból. Ajánlatok fénykép-
pel — amelyek a legna-
gyobb diszkrécióval lesz-
nek kezelve — „S.
70.000“ jellege alatt ezen
lap kiadóhivatalába inté-
zendők. 5921

Üvegkereskedőség,
aki egyszerűsind jó üve-
pező és képkerepező, ro-
mán és német nyelvisme-
rettel, azonnali belépésre
jelentkezék Gál Béla
üvegüzletbe, Deván.
5895

Telefon inter-
urban: 2-13

Sürgőnycim:
Juvaere Cluj

ELSŐ
ERDÉLYRÉSZI

ÉKSZERÁRUGYÁR

Cluj—Kolozsvár,
Cal. Regele Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 19

Van szerencsénk t. vevőinket értésíteni,
hogy gyár és iroda-
helyiségeinket

Calea Regele Ferdinand (volt
Wesselényi Miklós-u.) 19 sz.

alatti saját
telepünkre helyeztük át.
Kérjük nb. megbízásaikkal továbbra is
felkeresni, melyeket most még fokozottabb
pontossággal teljesítünk. Lloyd 607 1868

DOXA

ÓRA
ELEGÁNS
ÉS
PONTOS

Ha eredményt akar elérni, hirdessen az „UJ KELET“-ben!

Élső és legnagyobb francia hajózársaság

Luxusgőzösök

Newyork, Cuba,
Mexico-ba
stb.

Bukaresti, Páris, Havre
utvonalon át.

Vezetékpózelet Nagyrománia részére:
ADOLF SALOMON FIA
Bukaresti, strada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, ki-
tűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön
kajutok. Lloyd 1637 1541

Mégis csak legjobb
a késnékül borotváló
por, amely az ország
legrégebb
gyártmánya

„RASOL IDEAL“

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a
legerősebb) 1/4, 1/2 kg. szép kivitelű csomagolásban.
5 kg. vétel franco-franco lei 130.—, kisebb men-
nyiségben lei 80.— kgkint. Óvakodjunk az ártal-
mas utánzatoktól. Csak az „Ideal“ felírásu valódi!

Reszling József fodrász

Cluj, Calea R. Ferd. 80. (a nagy vashid mellett)

Zsidó könyvsorozatok!

Tíz kötet 200 lej

Az „Uj Kelet“ könyvosztálya portómentesen
küldi a pénz előzetes beküldése mellett a követ-
kező tíz zsidó szépirodalmi művet:

S. Alejchem: Leégett nemesek, bolti ára ..	20.—
S. Alejchem: A 18. Robinsohn, bolti ára ..	30.—
Agnon: Es a meggőbedt kiegyenesedik ..	40.—
Biró Lajos: Bazini zsidók ..	30.—
Bia Gertion: József és testvérei ..	25.—
Kabbalisták és csodatevők ..	24.—
M. Nordau: Doktor Kohn ..	25.—
M. Nordau: Mesék ..	22.—
M. Nordau: Az asszimiláció tragédiája ..	15.—
Ujvari Péter: A bosszúálló Isten ..	45.—

Hatvanhat lej és a portó és csomagolás
költségeit takarítja meg, ha e tíz gyönyörű zsidó
művet megrendeli.

Az „Uj Kelet“ könyvosztálya, Cluj

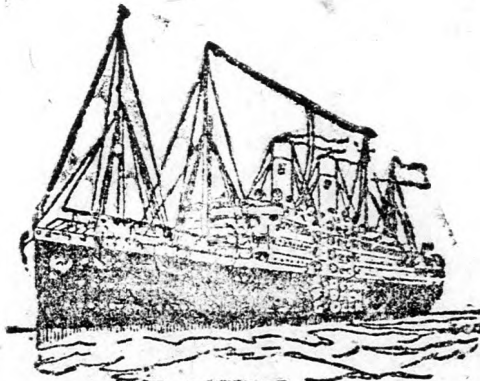
BYRON STEAMSHIP COMPANY LTD. LONDON

M. Embiricos & Co.

BUCUREȘTI, STRADA PARIS No. 1.

Constanța direct New-York

A legnagyobb tengerentuli
luxusgőzösökkel, amelyek
Constanța kikötőből indul-
nak Konstantinápoly, Pireu
és Palermo érintésével direct
New-York-ba.

Átszállás, vesztégzár nélkül.
Az utazás tartama 18 nap.
Az utazás vonalainkon a
legelőnyösebb, 50%-kal ol-
csóbb és lebben fizetendő.

Értesítés:

A „KING ALEXANDER“ luxusgőzös indul 1923 augusztus 4-én
A „CONSTANTINOPLE“ luxusgőzös indul 1923 szeptember 4-én

Értesítés:

Kajutok, jegyek fenntartása, valamint bármely információ végett forduljon központi irodánkhoz.

M. EMBIRICOS & CO., București, Strada Paris No. 1.

Jochana
dacoltak még
hány hétig h-
bástyákat, de
kilencedikén
csaptak ki a
vaszították a z-
káig lázadozo
megpróbálta
hurkokat, de
kilencedike m-
napon tört re-
történelmünk
visszatérő ritm-
masztó alkony
naszkodó próf-
a régi sebeket
nek Av hónap-
táru előttünk
Földönülve,
templomokban
gyászoljuk Cid-
porbarántott a
inkon felsikolt-
árván ül az e-
át, a számüzet-
fordítottuk tek-
eszünkbejutott
diája. És a kö-
cunkon és eny-
A sírás volt
egyetlen mene-
elfeledjük a vi-
el fölöttünk a
hogy nyomoru-
kat szántott.

Nem vét-
diákat ujak vá-
lenebbek, me-
látásunkat. A
sírások csend-
maradtak a szí-
adunk kezét,
kenyérrel.

Egy új J-
világgá harsog-
eddig. Ne a m-
a jelent. Kétez
kilencedik napi
bal, hamut h-
tok Cion. De
hever és még a
virágos judea-
ezeréves sírasc-
lan zsidóvér h-
nem kezdetik
könyvek meleg-
le a vastag jé-
sziveket. Száze-
ján, hontalano-
ismét benépesít-
vegy várost, de
gedik, mert ti-
a ti hideg sz-
sotok?

Kétezer é-
Nyöszörgő, nos
Ugy sirtok, aho-
ménytelenül, le-
gyáva emberek
felett. És Cion
és Cion népe m-
Ne a mul-